

ma világrészekben látunk és gondolkodunk. A politikai gondolkodásnak ez a kitágulása és integrálódása nem kevésbé jellemző tünete a kortárs politizálódásának, s végső sorban, eszmei tükröződése a világgazdaság integrálódási folyamatának. Éppen a politikai láthatár kitágulásával függ össze, hogy a politizált kortárs politikai kultúrája még nem éri el a politikai lét bonyolult sokrétűségének felmérését. A kortárs politikai műveltsége még eléggé kezdetleges. Érzelmileg világpolitikai összefüggésekben él s politikai attitűdje rendkívül kifejezetté vált, de politikai öntudata és kultúrája még nem alakult ki. Ehhez időre van szükség. A politikum forradalmasította a kedélyeket, de még nem művelhette ki az egyéni tudatot. És innen van, hogy sehol annyi kritikátlanúságot, naivitást, s ugyanakkor a maga ítéletébe vetett kompetenciát, mi több, csalhatatlanságot nem tapasztalhatunk, mint éppen a politika terén. Pedig ez sokak számára, tul az érzelmi érdekeltségen és felbuzduláson, még terra incognita. És mert ma a politikum mindenki szívügye vagy létkérdése, s mert ugyanakkor az egyének politikai kultúrája — általában — még kevésbé fejlett, innen származik az a sok politikai együgyűség, kritikátlanúság, s ugyanakkor fölényes önhittség, amit az emberek megítéléseiben észrevehetünk. Valahogy a gyógyászatra, illetve az egészség és betegséghez való viszonyára emlékeztet itt az emberek magatartása. Ezek a kérdések életbevágóan éredeklik őket, a beteget s hozzátartozóit, de ugyanakkor hijján a tárgyi tájékozottságnak, érzelmi elfogultságuk és öntudati fejletlenségük korlátoltságában a legképtelenebb véleményeket fejezik ki csalhatatlan formában. Valahogy így vagyunk ma a „nagy“ politikával. Az emberek bőrére megy s érthetően elementárisan foglalkoztatja őket. Viszont még fejletlen a politikai öntudatuk, s ebből az ellentmondásból adódik politikai magatartásuk és ítéleteik fonáksága. Így történik, hogy a kortárs tulnyomóan inkább szenvedő részese a politikumnak, amelyet kevésbé alakít, inkább az alakítja őt. A politizált kortársnak még sokat kell tanulnia és eszmélkednie, hogy kezében a politika tudománya comtei értelemben a társadalomalakítás eszközévé váljék.

BENJAMIN FONDANE: AZ EMIGRÁNS ÉNEKE

Fordította: GRÉDA JÓZSEF

*Keserű sorsunk már a vád
s a könny nem édesítheti:
utlevél komor vigaszát
ki adja, köszönd meg neki.*

*Apám, te békétlen halott,
örökre már a föld ölen,
mért félsz attól, hogy meghalok?
Mért félek életemtől én?*

*Cibál a csapkodó eső,
dajkál a déli nap heve;*

ne nézz nőre, hogy ráleső
szemed mocskát ne rázza le.

Vén csont, ki szépszót gyűjtőget,
ülök egy zsáknak tetején,
nézi fiam a kék eget,
s a hullámverést nézem én.

Kivégzett hagymák roncsain,
s csutkák között ülnek velem
képtelen-furcsa társaim
a tengeren.

Hogy' fojtogatja torkomat
trópusok zokogása!
Vigyázz, senkise lássa
könnyünk az átok-ut alatt,

mely Varsó s Tomszk felől halad
e hullámverte part előtt:
vajjon mely csillagkép alatt
ad végre egy kis pihenőt?

Óh, nem hatalom vágya az,
ami bennünket erre hajt:
kenyerünk otthon is avas,
nem lesz jobb ize itt se majd.

A végtelen ut visszaforg,
— azért születünk rajta mi,
hogy föld és víz között a zord
szélnek legyen mit hajtani?

Vagy azért jöttünk el a Krim,
Dnyeper és Olt vidékiről,
az éhezőknek izmain
a lázadást csiholni föl?

Apám, te békétlen halott,
nyitott szemmel a föld alatt,
mért félsz attól, hogy meghalok?
Víz itt a föld és elszalad.

Levették ujjlenyomatunk,
foltos az ujjunk, mind a tiz;
minek is sírunk, lázadunk?
Végtelen fut az ut s a víz.